

WYMAGANIA EDUKACYJNE – GEOGRAFIA KLASA VII

Rok szkolny 2026/2027

I. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE POLSKI

1.1 Położenie i granice				
Wymaganie PP	IX.1, IX.2, IX.3, IX.4			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Z pomocą wskazuje Polskę na mapie Europy oraz wymienia jej sąsiadów.	Samodzielnie wskazuje granice Polski i określa jej położenie na mapie Europy.	Porównuje położenie Polski z położeniem wybranych państw Europy i wyjaśnia jego konsekwencje.	Ocenia znaczenie położenia geograficznego i politycznego Polski.	Tworzy charakterystykę położenia Polski, wykorzystując mapy i dane geograficzne.

1.2 Przeszłość geologiczna				
Wymaganie PP	IX.5			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia podstawowe pojęcia związane z przeszłością geologiczną Polski i wymienia najważniejsze wydarzenia geologiczne.	Porządkuje wydarzenia geologiczne w kolejności chronologicznej.	Analizuje związki między przeszłością geologiczną a współczesną budową Polski.	Ocenia znaczenie procesów geologicznych dla współczesnego środowiska Polski.	Tworzy schemat przedstawiający najważniejsze etapy rozwoju geologicznego Polski.

1.3 Góry w Europie i w Polsce				
Wymaganie PP	IX.5			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Rozpoznaje podstawowe typy gór i wskazuje najważniejsze pasma górskie Europy i Polski.	Wskazuje na mapie góry fałdowe, zrębowe i wulkaniczne.	Porównuje typy gór i wyjaśnia ich związek z procesami geologicznymi.	Ocenia znaczenie budowy geologicznej dla współczesnego ukształtowania Polski.	Tworzy porównanie wybranych pasm górskich Europy i Polski.

1.4 Złodowacenia na obszarze Polski				
Wymaganie PP	IX.5			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia pojęcie złodowacenia i rozpoznaje podstawowe formy polodowcowe.	Wskazuje na mapie obszary objęte złodowaceniami i rozpoznaje formy polodowcowe.	Wyjaśnia związki między złodowaceniami a współczesną rzeźbą Polski.	Ocenia znaczenie złodowaceń dla krajobrazu i środowiska Polski.	Tworzy schemat przedstawiający wpływ lądolodu na rzeźbę Polski.

1.5 Ukształtowanie powierzchni				
Wymaganie PP	IX.5			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie.	Odczytuje z mapy hipsometrycznej informacje o wysokości terenu.	Wyjaśnia przyczyny pasowego układu rzeźby Polski i porównuje poszczególne pasy.	Ocenia znaczenie rzeźby terenu dla działalności człowieka.	Tworzy charakterystykę rzeźby Polski na podstawie map tematycznych.

1.6 Skały i surowce mineralne				
Wymaganie PP	IX.15			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Rozpoznaje podstawowe rodzaje skał i wymienia najważniejsze surowce mineralne Polski.	Wskazuje na mapie rozmieszczenie wybranych surowców mineralnych.	Łączy rozmieszczenie surowców z budową geologiczną Polski.	Ocenia znaczenie gospodarcze surowców oraz wpływ ich wydobycia na środowisko.	Tworzy mapę lub zestawienie przedstawiające rozmieszczenie i wykorzystanie surowców Polski.

1.7 Czynniki kształtujące klimat				
Wymaganie PP	IX.6			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia główne czynniki kształtujące klimat Polski.	Wskazuje wpływ poszczególnych czynników na klimat wybranych obszarów Polski.	Wyjaśnia zależności między położeniem Polski a jej warunkami klimatycznymi.	Ocenia znaczenie poszczególnych czynników dla zróżnicowania klimatu Polski.	Tworzy schemat zależności między czynnikami kształtującymi klimat Polski.

1.8 Cechy klimatu				
Wymaganie PP	IX.7, IX.8			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia podstawowe cechy klimatu Polski i elementy klimatu.	Odczytuje temperaturę i opady z klimatogramów oraz map klimatycznych.	Porównuje warunki klimatyczne różnych regionów Polski i wyjaśnia	Ocenia wpływ zmienności pogody na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki.	Tworzy charakterystykę klimatu wybranego regionu Polski na podstawie danych.

		ich zróżnicowanie.		
--	--	--------------------	--	--

1.9 Wody powierzchniowe

Wymaganie PP	IX.10			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia główne rzeki Polski i wyjaśnia podstawowe pojęcia związane z rzekami.	Wskazuje na mapie główne rzeki, ich dorzecza i ujścia.	Porównuje systemy rzeczne Wisły i Odry oraz wyjaśnia ich cechy.	Ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce.	Tworzy charakterystykę wybranego systemu rzecznoego Polski.

1.10 Ważne relacje: Ochrona przeciwpowodziowa a występowanie i skutki powodzi

Wymaganie PP	XI.1			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia pojęcie powodzi i wymienia jej podstawowe przyczyny.	Rozpoznaje sposoby ochrony przeciwpowodziowej i wskazuje obszary zagrożone powodzią.	Analizuje wpływ zabudowy obszarów zalewowych, wałów i zbiorników na skutki powodzi.	Ocenia skuteczność wybranych metod ochrony przeciwpowodziowej.	Projektuje działania ograniczające ryzyko powodzi na wybranym obszarze.

1.11 Morze Bałtyckie

Wymaganie PP	IX.9			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wskazuje Bałtyk na mapie i	Wskazuje zatoki, wyspy i	Wyjaśnia zależności między	Ocenia znaczenie	Tworzy propozycję działań

wymienia jego podstawowe cechy.	cieśniny oraz opisuje linię brzegową Bałtyku.	cechami Bałtyku a jego położeniem geograficznym.	gospodarcze Bałtyku oraz zagrożenia wynikające z degradacji jego wód.	służących ochronie Morza Bałtyckiego.
---------------------------------	---	--	---	---------------------------------------

1.12 Gleby				
Wymaganie PP	IX.11			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia główne typy gleb występujących w Polsce.	Rozpoznaje gleby na podstawie profili i wskazuje ich rozmieszczenie na mapie.	Porównuje właściwości różnych typów gleb i wyjaśnia proces ich powstawania.	Ocenia przydatność rolniczą różnych typów gleb.	Tworzy charakterystykę wybranego typu gleby wraz z oceną jego przydatności.

1.13 Lasy				
Wymaganie PP	IX.12			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia podstawowe rodzaje lasów występujących w Polsce.	Rozpoznaje typy lasów na ilustracjach, filmach lub w terenie.	Wyjaśnia przestrzenne zróżnicowanie lesistości Polski i funkcje lasów.	Ocenia przyrodniczą i gospodarczą rolę lasów w Polsce.	Projektuje działania służące ochronie i racjonalnemu wykorzystaniu lasów.

1.14 Ochrona środowiska przyrodniczego				
Wymaganie PP	IX.13, IX.14, IX.16			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia podstawowe	Wskazuje na mapie parki	Porównuje formy ochrony	Uzasadnia konieczność	Planuje wycieczkę do parku

formy ochrony przyrody w Polsce.	narodowe i rozpoznaje wybrane formy ochrony przyrody.	przyrody i wyjaśnia ich znaczenie.	zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego Polski.	narodowego lub rezerwatu, uwzględniając zasady ochrony środowiska.
----------------------------------	---	------------------------------------	---	--

II. LUDNOŚĆ I URBANIZACJA W POLSCE

2.1 Mapa polityczna Europy i podział administracyjny Polski				
Wymaganie PP	IX.4			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia państwa sąsiadujące z Polską oraz województwa i ich stolice.	Wskazuje państwa, województwa i stolice na odpowiednich mapach.	Porównuje podział polityczny Europy z podziałem administracyjnym Polski.	Ocenia znaczenie podziału administracyjnego dla funkcjonowania państwa.	Tworzy mapę administracyjną Polski z najważniejszymi informacjami.

2.2 Zmiany liczby ludności				
Wymaganie PP	X.2, X.4			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia pojęcie przyrostu naturalnego i wymienia podstawowe przyczyny zmian liczby ludności.	Odczytuje z wykresów i tabel zmiany liczby ludności Polski.	Analizuje zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej.	Ocenia społeczne i gospodarcze konsekwencje zmian demograficznych.	Tworzy prezentację pokazującą zmiany liczby ludności Polski na podstawie danych.

2.3 Struktura płci i wieku				
Wymaganie PP	X.3			
2 – ROZUMIENIE	3 – ZASTOSOWANIE	4 – ANALIZOWANIE	5 – OCENIANIE	6 – TWORZENIE

<i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	<i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	<i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	<i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	<i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia pojęcia struktury płci i wieku, piramidy płci i wieku oraz średniej długości życia.	Odczytuje podstawowe informacje z piramidy wieku i płci.	Analizuje strukturę wieku i płci ludności Polski.	Ocena konsekwencje zmian struktury wieku ludności.	Tworzy analizę piramidy wieku i płci Polski wraz z wnioskami.

2.4 Rozmieszczenie ludności				
Wymaganie PP	X.1			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia pojęcie gęstości zaludnienia i wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności.	Oblicza gęstość zaludnienia i odczytuje jej zróżnicowanie z mapy.	Analizuje przyrodnicze i pozaprzyrodnicze przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia ludności.	Ocena skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności dla rozwoju regionów.	Tworzy mapę lub analizę przestrzennego rozmieszczenia ludności Polski.

2.5 Migracje				
Wymaganie PP	X.5			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia pojęcia migracja, emigracja, imigracja i saldo migracji oraz wymienia przyczyny migracji.	Odczytuje dane dotyczące kierunków i wielkości migracji.	Analizuje przyczyny i skutki migracji zagranicznych i wewnętrznych.	Ocena społeczne i gospodarcze skutki migracji dla Polski.	Tworzy analizę wybranego kierunku migracji z Polski i proponuje możliwe działania.

2.6 Ważne relacje: Migracje a zaludnienie i struktura wieku na obszarach wiejskich	
Wymaganie PP	XI.4

2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia związek migracji ze zmianami liczby i struktury ludności obszarów wiejskich.	Odczytuje dane dotyczące zmian zaludnienia wybranych gmin.	Analizuje wpływ migracji na strukturę wieku i zaludnienie obszarów wiejskich.	Ocenia konsekwencje odpływu ludności z obszarów wiejskich.	Tworzy propozycję działań ograniczających negatywne skutki depopulacji wsi.

2.7 Struktura narodowościowa, etniczna i wyznaniowa				
Wymaganie PP	X.6			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia mniejszości narodowe i etniczne występujące w Polsce oraz podstawowe wyznania.	Wskazuje regiony zamieszkiwane przez wybrane mniejszości.	Porównuje strukturę narodowościową, etniczną i wyznaniową Polski z wybranymi państwami Europy.	Ocenia znaczenie różnorodności kulturowej i potrzebę poszanowania mniejszości.	Tworzy prezentację przedstawiającą zróżnicowanie kulturowe Polski.

2.8 Struktura zatrudnienia				
Wymaganie PP	X.7, X.8			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia pojęcie struktury zatrudnienia i wymienia sektory gospodarki.	Odczytuje dane dotyczące zatrudnienia w poszczególnych sektorach.	Porównuje strukturę zatrudnienia Polski i wybranych państw Europy.	Ocenia znaczenie zmian struktury zatrudnienia dla rozwoju kraju.	Tworzy analizę zmian struktury zatrudnienia w wybranym regionie Polski.

2.9 Miasta				
Wymaganie PP	X.8			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia pojęcia miasto, urbanizacja, aglomeracja monocentryczna i policentryczna.	Wskazuje największe miasta Polski i rozpoznaje typy zespołów miejskich.	Analizuje rozmieszczenie i wielkość miast oraz przyczyny ich rozwoju.	Ocenia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji.	Tworzy charakterystykę wybranego miasta lub zespołu miejskiego.

2.10 Ważne relacje: Rozwój dużych miast a zmiany w strefach podmiejskich				
Wymaganie PP	XI.3			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia pojęcie strefy podmiejskiej i wymienia przyczyny migracji do niej.	Odczytuje z map zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich.	Analizuje związki między rozwojem dużych miast a zmianami zagospodarowania i struktury ludności.	Ocenia skutki suburbanizacji dla miasta i obszarów podmiejskich.	Projektuje propozycję zagospodarowania wybranej strefy podmiejskiej.

III. ROLNICTWO I PRZEMYSŁ POLSKI

3.1 Warunki rozwoju rolnictwa				
Wymaganie PP	X.9			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki	Wskazuje na mapie regiony o korzystnych warunkach	Analizuje wpływ warunków przyrodniczych i	Ocenia znaczenie poszczególnych warunków	Tworzy charakterystykę warunków rozwoju

rozwoju rolnictwa.	rolniczych.	pozaprzyrodniczych na rolnictwo.	dla rozwoju rolnictwa.	rolnictwa w wybranym regionie.
--------------------	-------------	----------------------------------	------------------------	--------------------------------

3.2 Produkcja roślinna				
Wymaganie PP	X.10			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia główne uprawy w Polsce i wyjaśnia pojęcia plon oraz zbiór.	Wskazuje na mapie główne obszary upraw.	Porównuje produkcję roślinną Polski z produkcją innych krajów Europy.	Ocenia czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw.	Tworzy analizę przestrzennego zróżnicowania wybranej uprawy.

3.3 Produkcja zwierzęca				
Wymaganie PP	X.10			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia główne zwierzęta gospodarskie i wyjaśnia pojęcia chów i pogłowie.	Wskazuje główne obszary chowu zwierząt.	Porównuje produkcję zwierzęcą Polski z wybranymi państwami Europy.	Ocenia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze uwarunkowania produkcji zwierzęcej.	Tworzy analizę zmian pogłowia wybranego gatunku zwierząt w Polsce.

3.4 Zmiany w polskim przemyśle				
Wymaganie PP	X.11			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia podstawowe	Wskazuje główne okręgi i	Analizuje przyczyny zmian	Ocenia skutki	Tworzy opracowanie

działy przemysłu i wyjaśnia jego znaczenie dla gospodarki.	ośrodki przemysłowe Polski.	struktury przemysłu Polski.	restrukturyzacji przemysłu dla gospodarki i społeczeństwa.	przedstawiające przemiany przemysłu wybranego regionu.
--	-----------------------------	-----------------------------	--	--

3.5 Ważne relacje: Wpływ zmian w przemyśle na strukturę zatrudnienia po 1989 roku				
Wymaganie PP	XI.5			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia związek między przemianami gospodarczymi a zmianami zatrudnienia.	Odczytuje dane dotyczące zatrudnienia w wybranych regionach.	Analizuje wpływ przemian przemysłu na strukturę zatrudnienia.	Oceni społeczne i gospodarcze skutki restrukturyzacji przemysłu.	Tworzy analizę zmian zatrudnienia w konurbacji katowickiej lub aglomeracji łódzkiej.

3.6 Energetyka				
Wymaganie PP	X. – treści dotyczące energetyki; XI.2			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia źródła energii i typy elektrowni oraz wskazuje największe elektrownie Polski.	Rozpoznaje na mapie rozmieszczenie elektrowni i głównych źródeł energii.	Porównuje strukturę produkcji energii w Polsce i Europie.	Oceni zalety i ograniczenia różnych źródeł energii.	Tworzy propozycję struktury energetycznej wybranego regionu.

3.7 Ważne relacje: Warunki produkcji energii z różnych źródeł				
Wymaganie PP	XI.2			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia •</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje •</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje •</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia •</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy •</i>

<i>podsumowuje</i>	<i>wykorzystuje</i>	<i>wnioskuje</i>	<i>weryfikuje</i>	<i>modyfikuje</i>
Wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na produkcję energii.	Wskazuje regiony Polski sprzyjające rozwojowi wybranych źródeł energii.	Analizuje zależności między warunkami środowiska a możliwościami produkcji energii.	Ocenia możliwości wykorzystania źródeł odnawialnych i nieodnawialnych.	Projektuje koncepcję rozwoju energetyki w wybranym regionie Polski.

IV. USŁUGI W POLSCE

4.1 Rodzaje usług. Transport i łączność				
Wymaganie PP	X.12			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wymienia podstawowe rodzaje usług i rodzaje transportu w Polsce.	Wskazuje na mapie główne drogi, linie kolejowe, porty i lotniska.	Wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej Polski.	Ocenia znaczenie transportu i łączności dla jakości życia i gospodarki.	Projektuje rozwiązanie poprawiające dostępność transportową wybranego obszaru.

4.2 Ważne relacje: Wpływ transportu na rozwój Trójmiasta				
Wymaganie PP	XI.6			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia związek między transportem a działalnością gospodarczą.	Wskazuje główne elementy infrastruktury transportowej Trójmiasta.	Analizuje zależności między transportem morskim a lokalizacją inwestycji.	Ocenia znaczenie transportu morskiego dla rozwoju Trójmiasta.	Projektuje koncepcję rozwoju działalności gospodarczej wykorzystującą położenie transportowe Trójmiasta.

4.3 Handel				
Wymaganie PP	X.12			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia pojęcia eksport, import i bilans handlu zagranicznego.	Odczytuje dane dotyczące handlu zagranicznego Polski.	Analizuje kierunki i strukturę wymiany handlowej Polski.	Ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla gospodarki Polski.	Tworzy analizę zmian kierunków wymiany międzynarodowej Polski.

4.4 Turystyka				
Wymaganie PP	X.13			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia pojęcia turystyka, walory turystyczne i infrastruktura turystyczna.	Wskazuje główne regiony i atrakcje turystyczne Polski.	Analizuje wpływ walorów przyrodniczych i kulturowych na rozwój turystyki.	Ocenia atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski.	Projektuje ofertę turystyczną wybranego regionu z uwzględnieniem jego walorów.

4.5 Ważne relacje: Wpływ walorów przyrodniczych i kulturowych na rozwój turystyki				
Wymaganie PP	XI.7			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia, czym są walory przyrodnicze i kulturowe oraz podaje ich przykłady.	Wskazuje atrakcje turystyczne Pobrzeża Bałtyku i Małopolski.	Analizuje zależności między walorami środowiska a rozwojem turystyki.	Ocenia znaczenie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego dla rozwoju turystyki.	Projektuje działania rozwijające turystykę przy jednoczesnej ochronie walorów regionu.

V. MÓJ REGION I MOJA MAŁA OJCZYZNA

5.1 Poznaję region, w którym mieszkam				
Wymaganie PP	XII.1–6			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia pojęcie region i wskazuje swój region na mapie Polski.	Wskazuje główne cechy środowiska przyrodniczego i gospodarki regionu na mapach i w danych.	Analizuje zależności między środowiskiem, ludnością i gospodarką regionu.	Ocenia walory przyrodnicze i gospodarcze własnego regionu.	Projektuje trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie.

5.2 Moja mała ojczyzna				
Wymaganie PP	XIII.1–4			
2 – ROZUMIENIE <i>opisuje • wyjaśnia • podsumowuje</i>	3 – ZASTOSOWANIE <i>stosuje • wykonuje • wykorzystuje</i>	4 – ANALIZOWANIE <i>porównuje • porządkuje • wnioskuje</i>	5 – OCENIANIE <i>ocenia • uzasadnia • weryfikuje</i>	6 – TWORZENIE <i>projektuje • tworzy • modyfikuje</i>
Wyjaśnia pojęcie „mała ojczyzna” i wskazuje jej obszar oraz najważniejsze walory.	Rozpoznaje w terenie charakterystyczne obiekty i korzysta z różnych źródeł informacji.	Analizuje walory środowiska geograficznego oraz atrakcyjność osadniczą i gospodarczą małej ojczyzny.	Ocenia problemy i możliwości rozwoju lokalnej społeczności.	Projektuje działania służące zachowaniu walorów środowiska i poprawie warunków życia mieszkańców.